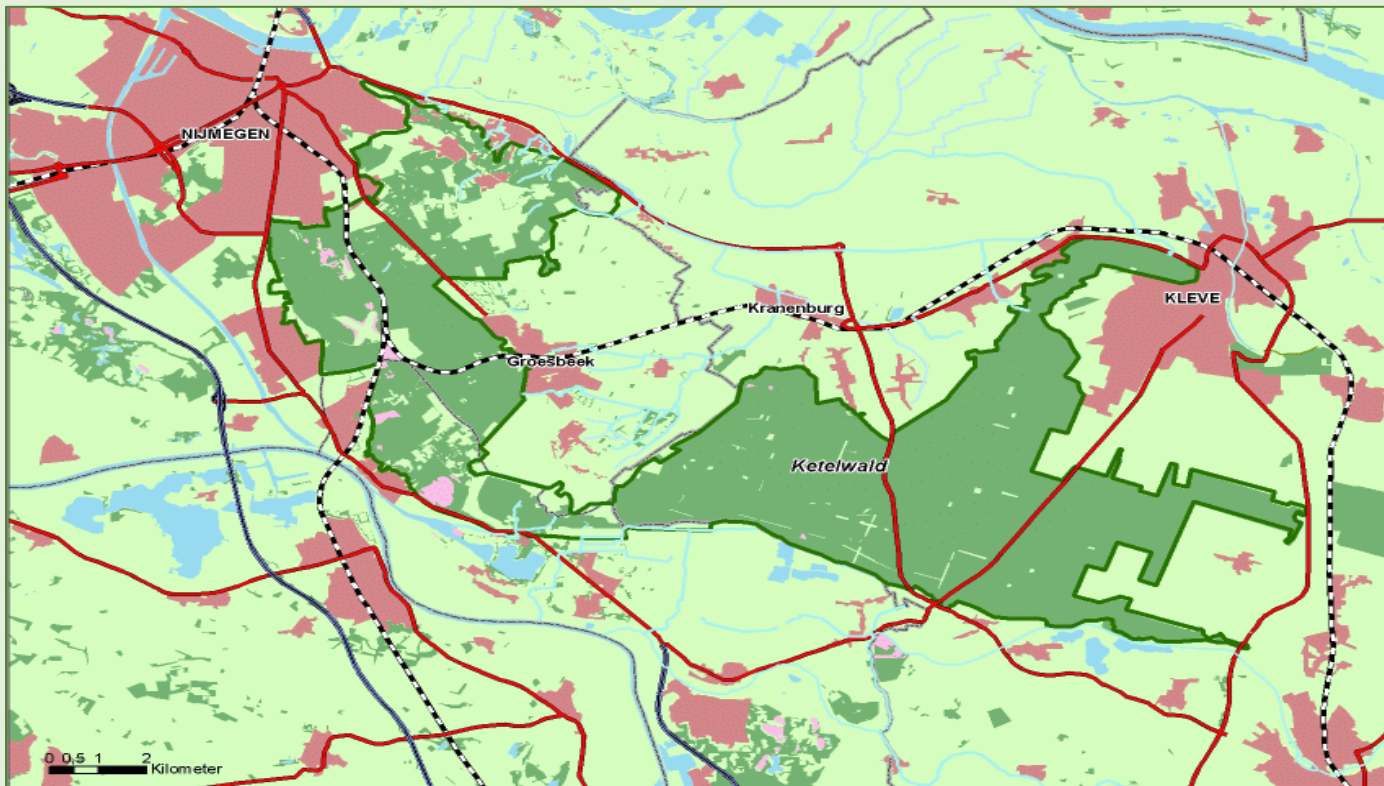

Ketelwald

Locatie van het tegenwoordige Ketelwald

Het Ketelwald is de middeleeuwse benaming voor het eens aaneengesloten glooiende oerbosgebied dat zich uitstrekte van Nijmegen naar Xanten.

Geschiedenis

Vondsten in het woud wijzen erop dat het woud van groot belang was voor de Romeinen. Deze hebben tijdens hun verblijf - tot ongeveer de 5e eeuw na Chr. - nabij de Waal, wat toentertijd een soort "grens" vormde tussen het land van de Germanen en het Romeinse Rijk, veel sporen achtergelaten. Een van deze sporen is het hedendaags gereconstrueerde aquaduct dat in het gebied tussen Nijmegen, de Heilige Landstichting en Berg en Dal lag. De Romeinen hebben ook grote delen van het bos gekapt als brandstof voor de grote pottenbakkerijen die verspreid over het gebied gevestigd waren. Door bodemvondsten in de voormalige gemeente Groesbeek weten we tegenwoordig dat het gebied ook veel gebruikt werd voor jagen, het ontginnen van bos en het aanbidden van goden.

Natuur in het Reichswald, het tegenwoordige Duitse deel van het Ketelwald

In de late middeleeuwen waren er van het eens zo enorme bosgebied slechts restanten over, waarvan het grootste het Reichswald was. Tegenwoordig beslaat het bos nog zo'n 9.000 ha (90 km²).

Het bos was eeuwenlang afwisselend bezit van de Heren van Gelre en Kleef die elk het bos in bezit wilden hebben, mede vanwege de strategische ligging. In 1543 viel het Ketelwald definitief uiteen toen Hertogdom Gelre zijn zelfstandigheid verloor. Het hedendaagse Nederlandse gedeelte werd Bourgondisch bezit en werd voortaan het Neder(rijks)wald genoemd. Het tegenwoordige Duitse deel, het Reichswald of Ober(reichs)wald was achter-eenvolgens bezit van de hertog van Kleef, de keurvorsten van Brandenburg, de koning van Pruisen en daarna van Pruisen en Noordrijn-Westfalen.

De naam Reichswald is tot op de dag van vandaag blijven bestaan en het bos is vrijwel volledig in bezit van Noordrijn-Westfalen. Anders ging het aan de Nederlandse kant. De benaming Nederrijkswald is verloren gegaan, omdat het bos in de 19e eeuw werd opgesplitst en in delen (percelen) verkocht. Vandaar ook, dat tegenwoordig het eigendom aan de Nederlandse kant nog steeds sterk versnipperd is. De grootste eigenaar is Staatsbosbeheer (Groesbeekse Bos en Duivelsberg), gevolgd door Natuurmonumenten (St. Jansberg, Mookerheide en de bossen rond Mook).

Naamgeving

De naam Ketelwald komt van ketila of kelkt, daarmee werd het bos in een aantal middeleeuwse oorkonden aangeduid. De precieze betekenis hiervan is niet bekend. Met "ketel" zou een vruchtbare depressie bedoeld kunnen worden (als in het Keteldal in Beek), maar het kan ook te maken hebben met de Keltische benaming voor vee, ketila. In de meeste bossen werd in die tijd vee gehouden. Een andere mogelijkheid is dat ketel een verbastering is van Kessel, een plaatsje ten zuiden van het tegenwoordige Reichswald.

Zie verder

- [Ketelwald – Natuur over de grenzen heen. Klik hier.](#)
- [Ketelwald. Woudloper. Klik hier.](#)
- [Natuurhistorisch Maandblad. Het Ketelwald. Klik hier.](#)

Wandelingen

- [Ketelwald. Woudloper. Klik hier.](#)
- [Wandelengroesbeek.nl. Eindeloos Reichswald 15 en 25 km. Klik hier.](#)
- [Routeyou. Wandelen nabij Ketelwald 18,2 km. Klik hier.](#)
- [www.jvanderperk.nl. Reichswald 17 km. Klik hier.](#)
- [GPSwalking.nl. Reichswald Kleef 9 of 12 km. Klik hier.](#)

Nieuw hoofdstuk in verhaal Boskapel De Biesselt

De Maasdriehoek di 9 sep 2014, 16:44

MOOK - Door inspanningen van buurtbewoners is gedurende de afgelopen maanden Boskapel De Biesselt gebouwd nabij herberg 't Zwaantje, op de grens van Mook en Groesbeek. De oorspronkelijke kapel dateert volgens de overlevering uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Een beeld van Maria Sterre der Zee zou in oktober 1954 hier geweest zijn bij het bezoek van monseigneur Lemmens. Maar voormalig buurtbewoonster Diny Lamers weet dat er een eerdere aanleiding was. De Boskapel ontstond hier bij een graf voor een onbekende Duitse soldaat die in september 1944 omkwam. "Buurman Petje Wijers vond dat de Duitser waardig begraven moest worden", herinnert Diny zich.

Diny Lamers (geboren in april 1930) was tien jaar toen de oorlog uitbrak. Op De Bisselt (Mook) en het even verderop gelegen Klein Amerika (Groesbeek) werd gevochten. Op De Bisselt verbleven ook Duitse militairen. "Zij waren vriendelijk, maar mijn ouders waarschuwden ons er steeds voor het niet met hen aan te leggen", zegt Diny Lamers, die veertien jaar was toen in de omgeving van De Bisselt zwaar strijd geleverd werd.

Stiekem

Onder de Duitse bezetting slaagden buurtbewoners erin op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen. "Mijn vader (Ben Lamers, red.) en Petje Wijers kwamen veel bij elkaar over de vloer. Zij luisterden stiekem naar de radio voor informatie over de voortgang van de oorlog."

Humaan

"Het was in die eerste dagen na 17 september 1944. Er werd gevochten tijdens Operatie Market Garden. Daarna werd langs de Bisseltsebaan het lichaam gevonden van een gesneuvelde Duitse soldaat", zegt Diny Lamers. "Hij heeft er een dag of drie gelegen. Even later stond er een kruis met een Duitse helm erop. Buurman Petje Wijers had hem begraven. Ik hoorde hem tegen mijn vader zeggen dat hij het graf gemaakt had. Hij zei: 'Ut is toch ôk unne mééns', " De jonge Diny vond het aandoenlijk om te zien. "Petje Wijers was toch wel un gevúlig kèlje."

Na de Slag om Mook (op 10 oktober 1944) evacueerden bewoners van De Bisselt. Petje Wijers bleef. Maanden later, in het voorjaar van 1945, keerden de families terug op De Bisselt. Diny merkte dat het graf van de onbekende Duitser veranderd was in een kapel. "Met takken was er een dak op gemaakt, het was een beetje kerststalachtig geworden. Dit was het werk van Petje Wijers. Hij en enkele burens bleven de kapel onderhouden en legden er ook bloemen bij. Maar waarom hij dat deed? Misschien had hij sinds zijn soldatentijd in de Eerste Wereldoorlog een medemenselijk gevoel voor soldaten. Hoe dat zat? Ik zou willen dat ik hem dat nog had kunnen vragen", zucht ze. Petje Wijers overleed in 1972. Hij was 83 jaar.

Opening Boskapel

De nieuwe Boskapel, sober en eigentijds, krijgt een 'Moeder en Kind-beeld' van Kathinka Roovers, geïnspireerd door haar vader, de bekende beeldhouwer Peter Roovers.

Over de boskapel (www.boskapeldebisselt)

Wie de Bi(e)sseltsebaan in zuidelijk richting volgt zal even voorbij herberg 't Zwaantje aan de kant van het Groesbeeks bos een kapelletje aantreffen. Voorbijgangers stoppen er en plaatsen er soms een bloemetje. Het kapelletje heeft een geschiedenis, wordt onderhouden door de buurt en vormt voor velen een rustpunt.

In de jaren '50 koesterden de bewoners van de Bisselt, toen niet zo talrijk als nu, een schone droom. In die droom zagen zij een eigen kerkje, een romantisch bergkerkje, op een van de mooiste plekjes die dit gebied rijk is. Die droom is nooit werkelijkheid geworden, althans niet in zijn geheel...

Op een stralende herfstdag in 1954 stond de hele Bisselt aangetreden op de Bisseltsebaan met natuurlijk ook het Gilde van de Bisselt.

Vanaf Bethanie, vandaag Jachtslot de Mookerheide, naderde een bonte stoet met in het middelpunt het Maastrichtse beeld Maria Sterre der Zee, gedragen door jongens van de Bisselt, vergezeld door de toenmalige bisschop van Roermond Mgr. Lemmens.

Deze bisschop had een missie om met dit beeld alle parochies van zijn bisdom te bezoeken. Dit paste bij zijn streven naar de godsdienstige herleving. De Bisselt had geen kapel/kerk, maar de bewoners hadden wel een droom. En de bisschop hoorde van deze droom... en zei dat hij zeker de Bisselt kwam bezoeken.

Er werd een kapel gebouwd van dennentakken en herfstbladeren. Het beeld werd geplaatst; er werd gebeden en gezongen o.a. het lied: O sterre der Zee. De bisschop sprak bemoedigende woorden tot de bewoners van de Bisselt.

Het beeld vertrok, maar dit plekje op Groesbeeks grondgebied bleef heel bijzonder. Bewoners van de Bisselt plaatsten hier een nis met een beeldje. Zij onderhouden dit tot de dag van vandaag. De wens en droom om een kapel te bouwen is altijd gebleven.

Vandaag is zo'n kapel minder een monument van volksdevotie, maar het daaraan verbonden verhaal blijft wel behouden voor de toekomst.

60 jaar na dato, 26 oktober 2014 is de boskapel geopend waar plaats is voor herinnering aan het bezoek van Mgr. Lemmens en waar bewoners en bezoekers kunnen denken aan overleden naasten, verre vrienden of bijzondere gebeurtenissen.

Een eigentijdse boskapel moet een sierlijke, kleine eenvoudige ruimte zijn, en voor velen een rustpunt te midden van bijzondere natuur en landschappen. De Boskapel ligt nabij historische plekjes als het natuurlijk ven de Biesselt, de honderd jaar oude Waterput, de Mookerheide en de Sint Jansberg.